

הפרשה

יו"ל ע"י מרכז חסידי בוסטון בארה"ק רח' רוזין 15 ירושלים - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מערכת 'הסידות'
רח' רוזין 15 הר-נוף י-ם
להערות והארות באימייל:
BOSTON166@GMAIL.COM

פרשת כי תשא

בעין הפרשה סוד 'פרה אדומה'

מתוך תורתו השבועית של אדמו"ר שליט"א

הזכרנו בעבר שחודש אדר ופורים בפרט, כולו קשור למשה רבינו. חז"ל מספרים לנו שהישועה הגיעה כתוצאה מהתפילות של מרדכי הצדיק בעולם הזה ותפילותיו של משה רבינו בשמים. נציין שהגימטריא של המילה משה עם האותיות היא 348. השם מרדכי ביחד עם הדסה (אסתר) הוא גם כן בגימטריא 348. יתכן שזו הסיבה להדגשה במגילה "הדסה היא אסתר".

גם פרשת שקלים קשורה באופן טבעי למשה רבינו. שקשה היה לו להבין את מחצית השקל, משום שלא היה קיים מטבע כזה. לכן הראו למשה מטבע של אש ואנו נוהגים מידיעה זו.

פרשת זכור גם מזכירה את נצחונם של ישראל על עמלק, ונצחון זה התממש בזכות ידי הפרושות ותפילותיו של משה רבינו. גם הנס של פורים כאמור היה בזכות תפילותיו של משה ובזכות הולדתו בחודש אדר.

השבוע אנו קוראים על פרשת פרה אדומה. גם כאן מספרים לנו חז"ל שאיש לא הבין את המשמעות של פרה אדומה מלבד משה רבינו. אפילו שלמה המלך, החכם מכל אדם, אמר על הפרה האדומה "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני". ומדוע זכה משה רבינו להבין את סוד הפרה האדומה אם הוא היה סתום לכולם?

ה'שם משמואל' מסביר שלו לא חטאנו בחטא העגל, לא היתה מיתה שולטת בעולם, משום שבהר סיני תוקן החטא של אדם וחווה. אבל משחטאנו שוב נוצרה המציאות של מוות בעולם.

אנו מוצאים ברש"י בפרשת בשלח שבמרה נצטוו ישראל על שלושה דברים: שבת, דינים ופרה אדומה. וה'שם משמואל' מסביר שמאחר שמצוות הפרה ניתנה בשעה שלכאורה לא תהיה יותר מיתה בעולם, נוכל להסיק שלפרה אדומה יש משמעות רוחנית שלא קשורה לטומאת מת. לכן רק משה רבינו שנשאר ברמה הרוחנית שכל ישראל היו בה בקבלת התורה, יכל לקלוט את עומק המשמעות של הפרה האדומה, גם כאשר המיתה חזרה להימצא בעולם.

ראוי לציין שבפרשה אנו קוראים על כך שמשה השתדל להציל את עם ישראל בזמן חטא העגל, וגם בסוף הפרשה כתוב על אפר הפרה האדומה המחזיר את האדם לטהרתו הרוחנית. איך עלינו להתייחס לעובדה שיש מיתה בעולם?

חז"ל מספרים לנו שכשאדם נתקף ביצר הרע לחטוא, שילך תחילה לבית המדרש, שם ימצא יהודים יראי שמים ואולי יצליח כך להתגבר על תאוותו. ואם עצה זו לא מועילה, על האדם לקרוא קריאת שמע. מקווים שהצהרה זו על הקשר שלנו לה' ואמונתנו בו, תצליח למנוע ממנו לחטוא. כמוצא אחרון אנו מצויים להיזכר ביום המיתה. אם נעשה כך, מפעם לפעם נזכור לעשות חשבון נפש, כי אלמלא המיתה לא היה אדם זוכר לעשות תשובה ולתקן את עצמו. זהו המסר של הפרה האדומה - עלינו לחפש תמיד דרכים לטהר את עצמנו. יתכן שזו הסיבה שקשה להבין את טעם מצוות פרה אדומה, כדי שכל יהודי ימצא את דרכו שלו לעלות ברוחניות וביהדות.

דבר העורך

הצד השווה בכל הקרבנות הוא שמם: "קרבן" - שם המורה על יצירת קרבה מיוחדת להקב"ה. הקרבן מסמל איפוא קרבה לה'.

אולם רואים אנו בקרבן הקטורת ששונה מהשאר, שגם מקריבים אותו בתוך המשכן על מזבח מזהב וגם משמש כסגולה. כמו שרואים בפרשת קרח שע"י הקטרת עצר אהרן את המגיפה. ומשמעות המילה קטורת הוא - קשו. ("קטר" בארמית).

הרעיון העולה מפרשה זו הוא, שבקטורת הקושרת ומחברת את העם אל ה', קיימת סגולה נוספת: היא מצילה ממוות. ה' הוא מקור החיים, ולכן כל הקשור אליו ודבק בו באופן מיוחד, זוכה למתנת החיים. גם בשעת סכנה ומגיפה הוא ניצל בזכות קירבה זו.

כיום חרב בית המקדש, ואין באפשרותנו להקריב קרבנות או להקטיר קטורת, אולם חכמינו לימדונו שקיים ערך רב ללימוד ולאמירת פרשיות הקרבנות ולאמירת "פיטום הקטורת". שכן בכוחה של אמירה זו לקרב את האדם לבוראו ולזכותו בשפע רב ממרום. וכן בשאר הקרבנות שרואים אנו שממש נחשב לקרבן שנאמר: "ונשלמה פרים שפתינו". ועלינו להתחזק בזה. ובע"ה ניוושה.

לבת שלום

כניסת השבת:
ירושלים-ביתר: 17:03
יצאת השבת:
18:16, ר"ת - 18:52

לנתב את החינוך כמקפצה

בתנועות וצועקות מפתח הבור "חבל על המאמץ... אין לך שום סיכוי בעולם..."

"הפסיקי להתאמץ ולסבול, הכנעי ולפחות מותי רגועה."

בכל זאת היא המשיכה לנסות, ואפילו קפצה חזק יותר...

בסופו של דבר, היא ניתרה בעוצמה כה גדולה עד שהצליחה להיתלות על אבן קטנה שבלטה מהקיר ולצאת החוצה מהבור.

כשיצאה החוצה, תשושה אך מלאת סיפוק שאלו אותה:

"איך עשית את זה? הבור היה ממש עמוק..."

בשפת הסימנים הסבירה להם אותה הצפרדע כי היא פשוט חירשת... היא לא שמעה מה אומרים לה, ובטעות פירשה את קריאותיהן הנרגשות כמילות עידוד... היא הבינה שהן מסמנות לה כל הזמן שביכולתה לצאת, שהיא יכולה להצליח לקפוץ החוצה, זה מה שנתן לה את הכח.

ולנו, אין את הפריבילגיה הזאת, ילדינו ב"ה אינם חרשים, הם ישמעו גם את מילות הכשלון, את הצלילים שאינם נותנים אמון, את הקולות שמעודדים כשלון, את כל אלו הם ישמעו היטב. אבוי לנו אם הם יפרשו אותם כפשוטם ולא יתנו לעצמם סיכוי.

רק עידוד, ושוב עידוד, יוכלו לתת לילדינו את הכח להתמודד, ולהצליח. וצריכים לנו לשמש כמקפצה עבור ילדינו ע"י עידודם, ושעל כל ביקורת תבא מילת עידוד בסופה.

יש חינוך עתיר נסיון בחר פעם להסביר לקבוצת הורים את חשיבות העידוד בצורה מקורית, הוא סיפר להם סיפור מעולם הצפרדעים:

להקת צפרדעים טיילה ביער, שתי צפרדעים נפלו בחוסר זהירות לתוך בור עמוק מאוד. עצרו כל הצפרדעים את טיולם והתגודדו יחד סביב הבור.

כשראו כמה עמוק הבור הן צעקו לצפרדעים שנפלו:

"חברים, אין לכן שום סיכוי לצאת מכאן בחיים... אתן נחשבות כבר כלאחר מיתתכן..."

חבל לכן בכלל להתאמץ!"

אולם הצפרדעים שנפלו כלל לא העלו על דעתם לוותר על חייהם בקלות שכזו. הן פשוט התעלמו מהצעקות ומסימניהן של חבריהם מלמעלה וניסו לנתר החוצה בכל כוחן.

הן ניסו והתאמצו, והחבריה מלמעלה ממשיכים "לעודד" אותן, בקריאות מהסוג הקודם, והמשיכו לסמן להן בתנועות שהן חסרי סיכוי... "בחיים לא תצאו מכאן..."

אחת הצפרדעים שבבור הבינה את המסר, היא הפסיקה לנתר, כוחותיה אפסו והיא מתה בבכי בקרקעית הבור.

הצפרדע השנייה לא ויתרה, היא ניסתה והמשיכה בכל כוחותיה לנתר ולקפוץ, בה בשעה שהצפרדעים מסמנות לה

אינרה חסיזית: "כל יהודי הוא שליח של הקב"ה בעולם"

אמרות טהורות

והעשיר לא ירצה והדל לא ימעיט (ל,טו)
עוד פירש רבינו 'בן איש חי' זצ"ל: העשיר במצוות ובמעשים טובים, לא יתגאה בהם, כי במה נחשבים מעשיו לעומת גדלות הבורא! והדל במצוות לא יפול לדכאון וייאוש. כי גם זה מתחבולות היצר, אלא יתאזר בשמחה וישאף להתעלות.

ועשית אותה קטורת רוקח מעשה רוקח (ל,לה)
ואמרו בזוהר הקדוש: אמר רבי פנחס, פעם הייתי מהלך בדרך ופגשתי באליהו הנביא זכור לטוב. אמרתי לו: יאמר לי מר דבר שיש בו תועלת לבריות. אמר לי, ברית כרת הקב"ה, שכאשר באים לפניו מקטרגים להזכיר חובותיו של אדם, אם קורא הוא פרשת הקרבנות בכוננת הלב, ייזכר לטובה. ועוד בשעה שיש מגיפה ברית כרותה וכוזר מכריז על כל צבא השמים, שיתכנסו לביהמ"ד ויאמרו פרשת הקטורת בכוונה, ותתבטל המגיפה.

ונתנו איש כופר נפשו... ולא יהיה בהם נגף (ל,יז)
כתב רבינו ה'בן איש חי' זצ"ל: "גפן" הוא אותיות "נגף", חלילה. מה מבדיל בין שתי המילים? בשתיים מצויה האות "ג" הרומזת לגומל חסדים. ההבדל בניהם הוא באותיות "פ" ו"נ"י.. בגפן - ה"פ" כפופה וה"נ"י ארוכה. ובנגף - להפך. ורמז יש בדבר, אימתי יהיה גומל חסדים מבורך כגפן פוריה, ואימתי להפך:

אם מושיט את ידו לעזרה לעני, כמו ה"נ"י הארוכה, ואילו פיו קמוץ וכפוף ואין הוא מתפאר במעשיו ומתהלל בנתינתו, כמו ה"פ" הכפופה, אז יהיה מבורך כגפן. אבל אם יקפוץ את ידו כמו ה"נ"י הכפופה, ואילו פיו יהיה פתוח לרווחה כמו ה"פ" הארוכה בהכבירו בנדירים ונדבות שאין בדעתו לקיימן - הרי כאן אותיות נגף, חלילה.

עשיית האדם ע"י שמירת השבת

מפני "צו שעה" זה מזהירה התורה באמרה: **בנו את המשכן במלוא ההתלהבות והמסירות, אך ביום השבת אל תבנוהו!**

ובאמת מדוע?

שכן בעת בניית המשכן, כששבתו בני ישראל בשבת ממלאכת העשייה החשובה, הם גילו את סוד השבת. באמצעות שמירת שבתות אלו במדבר, נשתל ונשמר לעד גרעין החרות בלבו של כל בן ישראל. חרות מלאה, כמובן, גם מדחפיו שלו.

תקיפותה של הפרשה, האוסרת עליהם בתכלית את ניצולו הזמני של יום המנוחה, חשפה לעיניהם את המימד הנכון של יום זה. יום, שהוא המשכן הפרטי של כל אדם.

משכן ומקדש בזמן, בעוד אוהל מועד הוא משכן במקום - **במרחב**. והאדם הלא נע בעולמו בתוך שני ממדים אלו - הזמן (ההוויה) והמקום (המרחב).

חובת שמירת השבת בפרשתנו נוסחה במיוחד בהתאם לשעה זו. במילותיה נוצקה התשובה הנאותה לאלו העובדים תמיד, הרואים בעשייה החומרית חזות הכל: "ושמרו בני ישראל את השבת... לעשות את השבת" (שם).

ללמדנו, שהשבת הינה עשייה. עשייה, שאינה נופלת מעשיית המשכן ואף עולה עליה. שכן העשייה והיצירה במקום ובמרחב היא מחוצה לנו. אולם העשייה, היצירה והפעולה בזמן היא בתוכנו, בפנימיותנו, היא יוצרת את האדם ואת נשמתו.

שורת הקמתו הקרובה של המשכן הלהיבה את העם, ויצר העשייה נייעור בליבו. והנה, רגע לפני פתיחת מסע ההתרמה, בטרם ביצע התכנית הגדולה - הושמעו המילים הללו:

"אך את שבתותי תשמורו כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם... ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם" (שמות ל"א, י"ג-ט"ו).

אין באזהרה זו כל חדש. אנו מכירים אותה היטב עוד מעשרת הדברות. שם נחקקה לנצח על לוחות האבן, שם כבר נדרש העם לשמור את השבת כראוי, על פרטיה ודקדוקיה.

ואם כך, מתבקשת מאליה השאלה: "מדוע ציווה עליה גם כאן שוב עם מלאכת המשכן?"

התורה חששה שמא לא קלטו בני ישראל במעמד הר סיני את מובנה המדוייק של השבת, אולי טועים הם בהבנת עומק מהותה ומשמעותה. ואם תתגלה טעות זו עתה, בעת בניית המשכן, עלולה היא להיות גורלית ולהוביל לאסון.

מטרת השבת להשריש בקרבנו את האמונה באלוקים. זוגם מגמת המשכן. ואם כן, עלול העם, לדעת האברבנאל, לחשוב כי בכוח המשכן להחליף את מוסד השבת, לפחות בעת בנייתו. המחליטים עלולים להחליט, שבעת כזאת נדחה הכל מפני המשימה הלאומית הגדולה של בניית המשכן. גם - מנוחת השבת. גיוס כל המשאבים, הפיזיים והרוחניים, הוא צו השעה. גיוס הכולל בנוסף לאמצעים החומריים גם הקדשת כל הידיים הדרושות וכל ימי העבודה הנחוצים.

דיני הכשר כלים לפסח

באש למחבת. ודי בליבון קל, דהיינו שהמחבת תתחמם עד שאם ישימו עליה קש הוא ישרף. כל כלי שלא השתמשו בו ברותחין, כגון כלי כסף, וכן המקרר והמקפיא וכדומה, אינם צריכים שום הכשר, ודי להם בניקוי היטב בלבד.

כלי חרס אין להם שום הכשר כלל ואף אם ילבנם היטב באש, לעולם הם עומדים באיסורם. וכלי זכוכית נהגו להחמיר בזה. כלי פורצליון, דינם ככלי חרס ולא מועיל להם שום הכשר.

יש להשתדל שהכלים יוגעלו לאחר שיעברו עליהם עשרים 24 שעות בלי שימוש. ומותר להגעיל כלי חלב וכלי בשר בזה אחר זה, בתוך כלי גדול.

- יש להשתמש בפסח בכלים שלא נבלע בהם חמץ, דהיינו כלים חדשים (או מיוחדים לפסח), או כלים שהוכשרו לפסח.
- ובדרך כלל דרך ההכשר של הכלי הוא כדרך השימוש בו.
- צלחות וקערות, ששמים בהן מאכלים חמים, אבל לא משתמשים בהן ככלי ראשון ממש, דהיינו שהדרך היא שכששמים בהן מאכל, יוצקים אותו לתוכן מתוך סיר אחר, (שאותו סיר הוא היה הכלי הראשון שרתחו בו המים) הכשרן הוא כדרך שימושן, דהיינו על ידי שיערו (מלשון עירוי - שפיכה) עליהם מים רותחים מכלי ראשון (למשל, מתוך הקומקום החשמלי שבו רתחו המים), וכל שכן שניתן להכשירם על ידי הגעלה ממש.
- מחבת, שמטגנים בו מאכלי חמץ בשמן יש להצריך ליבון

הלכה למעשה

מעשה שהיה

הפשטות והאמונה שהניסה את השודדים

בחברת משפחתו, כאילו לא אירע דבר, ועורך את ה'סדר'. הקצב התנצל: "חג היום, ואינני מוכן להפר את ליל ה'סדר'. הרי ליל שימורים הלילה, ואנו מובטחים מכל רע..."

השלושה ניסו לדבר על לב בני-הבית, להסביר את הסכנה שלתוכה הם מכניסים את עצמם. אך הקצב ומשפחתו היו איתנים בביטחונם בה'. "אתם עשו כרצונכם", השיבו לשליחים, "אנו נשארים כאן ומשליכים את יבנו על הקב"ה."

הכוננות היתה בשיאה, כאשר הגיחו ראשוני השודדים, מתגנבים כחתולי-לילה אל העיר. כל הבתים היו חשוכים.

רק בית אחד היה מואר - ביתו של הקצב. לשם פנו השודדים. מתוך הבית נשמע קול שירה עריבה. היה בה, בשירה, משהו שעצר את הכנופיה מלפרוץ אל הבית. מנהיג השודדים ועוזרו התקרבו בשקט אל החלון והציצו פנימה. מחזה שלא מן העולם-הזה נגלה לעיניהם. ליד שולחן מכוסה מפה צחורה, ישב אהרן- ניר כמלך של ממש. לפניו, על השולחן, כלי כסף, צלחות וגביעים, וסביב השולחן יושבים אשתו, הדורה כמלכה, והבנים והבנות, כנסיכים ונסיכות. פני המסובים הקרינו רוחניות גבוהה, כל-כולם שקועים בשירה, משוחררים לחלוטין מכל טרדות של חולין.

מנהיג השודדים התרשם עד עמקי נפשו מהמראה שראה. נדמה היה לו שאין אלה בני- אדם, אלא מלאכי-שמים. "אנו עוזבים עיירה זו!", לחש לעוזרו והתרחק מהחלון. זה פרש את זרועותיו בחוסר-אונים, והלך אחר מפקדו.

השניים חזרו אל הכנופיה, שחיכתה להם בקוצר-רוח. כשהגיעו, קרא מנהיגם בקול גדול: "היהודים שוב הפעילו נגדנו את מעשי הכישוף שלהם... אם לא נעזוב את המקום מיד, נהיה אבודים לנצח!". כהרף-עין עלו השודדים המבוהלים על סוסיהם ונסו מהמקום. כעבור דקה לא נותר איש מהם בתחום העיירה.

לכל ההתרחשויות היו עדים שני סיירים, שנשלחו מטעם הגביר לעקוב אחר צעדי השודדים. הם שבו לבית הגביר ודיווחו על כל מה שהתרחש ועל מנוסת התוקפים. הכול יצא מהבית הנצור ובאו אל בית הקצב.

הקצב ובני-ביתו עדיין ישבו ליד שולחן ה'סדר'. הם לא ידעו כלל על מה שהתרחש מאחורי חלון ביתם. לא שמעו את בוא השודדים, ולא ידעו על הסתלקותם. חשבו לתומם, שהאנשים באו לאחל להם חג שמח... הגביר סיפר להם את דבר נס ההצלה ואמר: "אכן, צדקתם, ליל שימורים הוא הלילה הזה ולא ינום ולא יישן שומר ישראל".

תוך הבית נשמע קול שירה עריבה. היה בה, בשירה, משהו שעצר את הכנופיה מלפרוץ אל הבית. מנהיג השודדים ועוזרו התקרבו בשקט אל החלון והציצו פנימה. מחזה שלא מן העולם-הזה נגלה לעיניהם. ליד שולחן מכוסה מפה צחורה, ישב אהרן- ניר כמלך של ממש. לפניו, על השולחן, כלי כסף, צלחות וגביעים, וסביב השולחן יושבים אשתו, הדורה כמלכה, והבנים והבנות, כנסיכים ונסיכות. פני המסובים הקרינו רוחניות גבוהה, כל-כולם שקועים בשירה, משוחררים לחלוטין מכל טרדות של חולין.

השנה התר"ח, ואירופה בלהבות. צרפת מוכרזת רפובליקה; שווייץ מאמצת לה חוקה נאורה; לאומנים בהונגריה מבקשים עצמאות; הפרלמנט בפרנקפורט מבקש להחיל על גרמניה חוקים ליברליים, ומחוללי הקומוניזם כותבים את המניפסט הקומוניסטי. משטרים מתחלפים, וכבכל זמן, בשעה שמסגרות-חיים מתפרקות, שמים להם הגויים את היהודים כשעירים לעזאזל וקרבתנות נוחים להתנפלות, שוד וביזה.

ובתוך כל אלה, היהודים מתכוננים לקראת חג הפסח כמימים ימימה. גם בעיירה מ' בחבל אלזס שבגרמניה, ההכנות לקראת הפסח בעיצומן. הבתים כבר נקיים כמעט מכל פירור חמץ. פה ושם עולה ניחוח תבשילי ה'סדר'. בגדי החג מצפים ללובשיהם. ילדים נרגשים משחקים בחוצות. אמנים וסוחרים עושים מלאכתם בעליזות. מחר ייכנס הפסח, ויהודי העיירה כבר טועמים קורטוב של חירות ונוטלים מטעמו של חג.

ולפתע, קולות מבוהלים נשמעים מכיוון הרחוב הראשי של העיירה: צניפת סוסים, חריקת יצולים, צעקות אנשים, ובני העיירה נאספים סביב עגלה שבורה, לשמוע מה קרה.

"היינו בדרכנו לעיירה", מספרים נוסעי העגלה ההמומים, "כאשר הותקפנו על-ידי כנופיית שודדים, קרוב למאתיים מספרם. טוב שהמטען שלנו כלל, בין שאר המצרכים לחג, גם בקבוקי יין רבים. השודדים החלו מיד לשתות לשוכרה, וכך יכולנו להימלט... אבל שמענו אותם אומרים זה לזה, שמחר יתקפו את העיירה, ואז ממילא הכול יהיה שלהם".

"יש לפנינו שעות אחדות כדי להתכונן לקראתם", הוסיף העגלון. "כאשר עזבנו אותם היו שיכורים כלוט, אבל לאחר שיפתכחו, אין ספק שגייעו לכאן".

המתח הגיע לשיאו כאשר התאספו הכול לתפילת המנחה. קשה להתרכז בתפילה. מבקשים את ישועת ה', והחרדה גוברת. לאחר התפילה קם גביר העיירה, איש מעשה ורב-תחבולות, ופנה אל הנאספים: "ביתי ניצב במבואות העיירה וחזק כמבצר. בואו, נתאסף אצלי. כל אחד יביא עמו קלשון, גרזן או מכוש. כשיגיעו השודדים לפאתי העיירה, יצטרכו לעבור ליד בתי. נחכה שם לתוקפים, ואולי נצליח להילחם בהם ולהבריחם". התעודדו האנשים. הלכו לבתיהם, ועד-מהרה חזרו לבית הגביר, חמושים בכלים שונים, וחיכו לבאות.

הלילה חלף, הגיע היום הבא. כל הגברים מכונסים, חמושים, בבית הגביר, חוץ מאחד - אהרן-ניר הקצב. חיכו עד הערב, וכאשר בושש, הלכו לביתו שלושה אנשים, לברר מדוע לא בא. עמדו בפתח ביתו של ר' אהרן, ונדדמו למראה עיניהם. יושב האיש

עצרת חיזוק בערב ר"ח ניסן

לרגל המצב הקשה ששרוי בו כלל ישראל

יצא אדמו"ר שליט"א להר הזיתים

להעתיר בתפילה על ציון אביו אדמו"ר זי"ע

וכנראה גם לקבו וחל ביום ב' ערב ר"ח ניסן הידוע בגדולתו

להעתיר בתפילה על כלל ישראל

כמו כן יתקיים עצרת חיזוק בביהמ"ד הגדול בהר-נוף

פרטים יבואו.